

Звіт про діяльність у 2020 році

1. Інституційний розвиток	1
а) Ми народилися!	1
б) Ми змінилися!	1
в) Підтримка громадян	1
2. Адвокаційна діяльність	2
а) ЕКО-чеклист	2
б) #Вимагаємо_виконання_Нацплану	2
в) #Петровка_фільтруй	2
г) #Поверніть_Мінприроди	3
ґ) Участь у Громраді при профільному міністерстві	3
3. Аналітична робота	3
а) Симуляція радіації	3
б) Гроші не пахнуть, на відміну від вугілля	4
в) Аварійність – тренд вугільної енергетики	4
г) Забруднення довкілля vs Гроші. Аналітика екоподатків	4
ґ) Екоперевірки – як на долоні	4
4. Участь у нормотворчому процесі	4
а) Open data	4
б) Зелений енергетичний перехід України: бачення до 2050 р.	5
в) Управління промисловим забрудненням	5
5. Довкілля у смартфоні	5
а) База знань про захист довкілля	5
б) Мільйон користувачів додали наш SaveEcoBot у свій улюблений месенджер!	5
в) Дані про всі перевірки в SaveEcoBot	5
г) Станція моніторингу якості повітря	6
ґ) SaveEcoSensor	6
д) Пожежі – джерело забруднення повітря	6
6. Комунікації	6
а) Ми стали ще ближче до вас!	6
б) Провели ребрендинг	7
в) Поширювали екосвідомість	7
г) Наші активності та згадування у ЗМІ	7
7. Міжнародне співробітництво	8
а) Rakuten Viber і SaveEcoBot – це любов	8
б) Трубки NO ₂	8
8. Наші партнери	8

9. І ще трохи цікавих новин та даних за 2020 ;)	9
а) Озеленення України	9
б) #Заряджені_до_Києва	9
в) Нагороди	9

2020 рік багато кому запам'ятається... Ну а наша команда має для цього щонайменше 9 великих причин, про які ми розповімо вам нижче.

1. Інституційний розвиток

“В 2020 ми зробили історично важливий крок, зареєструвавши громадську організацію та створивши інституційно сильну юридичну особу з незалежним правлінням, тендерним комітетом та основними політиками. Тож з впевненістю розвиваємо наше молоде, але надзвичайно амбітне об'єднання”.

Ірина Черниш, голова ГО “Save Dnipro”

а) Ми народилися!

Цей рік став переломним для нашої команди – ми зареєстрували [юридичну особу](#), сформувавши незалежні [органи управління](#), прописали політики, навіть великі закупки в нас здійснюються лише через [тендерний комітет](#), сформований з незалежних фахівців в сфері антикорупції. Також організація та її члени діють відповідно до [етичного кодексу організації](#), [антикорупційної політики](#) та [політики участі членів організації у виборчих процесах](#).

б) Ми змінилися!

Нова команда – [новий логотип](#) – нова історія! Так, тепер ми SaveDnipro одним словом. Із Дніпром у серці та амбітними планами на майбутнє.

в) Підтримка громадян

Ми створюємо умови для нашої стійкості, аби мати можливість робити ще більше екологічних проєктів, і пропонуємо вам підтримати нашу діяльність.

[Тепер нас можна підтримати](#), зробивши донеїт або оформивши підписку на регулярні внески.

У 2020 році нашу ГО SaveDnipro та проєкт SaveEcoBot підтримало 204 людини на суму 41 267 гривень. Завдяки підтримці людей наша організація стає стійкішою та ефективнішою.

2. Адвокаційна діяльність

“SaveDnipro цього року остаточно виростає зі штампів “Dnipro” і втягнула штампів “Ukraine”. Тепер ми залучені у національний порядок денний країни значно більше, ніж у місцевий. Майже вся адвокаційна діяльність – це всеукраїнські історії. І я бачу, що ми в цьому ефективні”.

Артем Романюков, директор з розвитку ГО “Save Dnipro”

а) ЕКО-чеклист

За нашою ініціативою разом із коаліцією з 25 провідних громадських організацій України ми створили та просуvalи [ЕКО-чеклист кандидатів і кандидаток на місцевих виборах](#). Така ініціатива стала логічним продовженням нашої діяльності під час [президентських](#) та [парламентських](#) виборів у 2019 році.

До ЕКО-чеклиста приєдналися:

- 13 політичних партій та їхніх осередків;
- 21 кандидат або кандидатка у голови;
- 84 кандидати або кандидатки у депутати.

32 кандидати, що приєдналися до ЕКО-чеклиста, стали депутатами місцевих рад та мають просувати екологічний напрямок у своїй діяльності.

б) #Вимагаємо_виконання_Нацплану

Традиційно ми тримаємо у фокусі ситуацію, яка розгортається навколо Національного плану скорочення викидів від великих спалювальних установок (НПСВ).

Вугільні та енергетичні магнати – власники ТЕС і ТЕЦ, вперто опираються вимогам НПСВ, не бажаючи вкладати кошти в модернізацію підприємств, а значить, і в здоров'я нації. А Міністерство енергетики України продовжує захищати інтереси великого бізнесу, просуваючи відтермінування виконання вимог НПСВ.

Ми надали ситуації максимального розголосу – підняли питання на національний рівень, зверталися до влади та європейських партнерів, ініціюючи різні заходи для пошуку рішень. І надалі будемо тримати ситуацію під контролем, бо енергетика є найбільшим промисловим забруднювачем довкілля.

Актуальна інформація про нашу боротьбу за НПСВ [доступна на нашому сайті](#).

в) #Петровка_фільтруй

Ми “спіймали за руку” другого з найбільших забруднювачів мільйонного міста Дніпра, коли він намагався тишком-нишком отримати новий дозвіл на викиди на 7 років, традиційно не проводячи громадських слухань. Разом із громадою міста [відправили до Міндовкілля сотні звернень з вимогою “Дозвіл тільки після слухань!”](#)

[Зібрали містян на громадські слухання і провели поруч зі входом акцію “Петровка, фільтруй – або йди в трубу!”](#) за екологічну модернізацію підприємства. Оскільки всередину пустили лише 20 осіб, ми встановили 2 великих екрани з трансляцією заходу з зали для всіх інших. Зараз всі зауваження та пропозиції знаходяться на

розгляді в Міністерстві захисту довкілля та природних ресурсів та будуть залучені до дозвільного процесу.

г) #Поверніть_Мінприроди

У відповідь на ініціативу щодо розділення Мінекоенерго ми підготували колективне звернення “Вимог громадськості щодо створення самостійного Міністерства захисту довкілля” та долучилися до його просування разом із екологічною спільнотою України. За що дуже дякуємо колегам-ініціаторам.

Навесні було створено нове Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів.

г) Участь у Громradі при профільному міністерстві

[Ми звернулися до Міністра захисту довкілля із пропозиціями](#) щодо більш демократичного підходу до формування Громадської ради, запропонувавши:

- зниження мінімального необхідного строку юридичної реєстрації ГО (раніше було від 2 років);
- рейтингове інтернет-голосування при формуванні складу учасників Громradи.

Але через подальшу непрозорість процедури формування складу дорадчого органу [ми публічно відмовилися від участі в Громадській radі](#) при новоствореному Міністерстві захисту довкілля і природних ресурсів України.

3. Аналітична робота

“Вислів “Хто володіє інформацією той володіє світом” чув кожен. Але не всі розуміють, що лише аналітика та обробка даних перетворюють їх в інформацію. Аналітика – зброя сучасного світу, а дані – набої для неї”.

***Ілля Рубаков**, керівник напрямку громадського моніторингу ГО “Save Dnipro”*

а) Симуляція радіації

Завдяки відкритим даним щодо радіаційного фону, з яких ми створили шар на мапі www.saveecobot.com/maps, ми [зафіксували стрибки радіації](#) з перевищеннями майже у 600 разів. Це сталося в історичний момент перевантаження відпрацьованого ядерного палива в нове місце його зберігання.

Наше дослідження стало причиною інвентаризації якості менеджменту Державного агентства управління зоною відчуження, бо на момент виходу матеріалу ніхто з топ-чиновників навіть не знав про ситуацію, яка склалася. Майже за добу, керівництво агентства прозвітувало про причини стрибків – проведення калібрування на станціях, які декілька днів показували надзвичайно високі показники радіаційного забруднення. Заходи проводили в лабораторних умовах, однак жодних повідомлень про це на державних ресурсах чи системі моніторингу не було, а станції знаходились в мережі. Голова агентства публічно заявив про недопустимість повторення подібної ситуації.

б) Гроші не пахнуть, на відміну від вугілля

Отримавши тривожні сигнали, ми [проаналізували динаміку використання теплової \(вугільної\) та атомної генерації в енергетичній системі України](#) за два місяці 2020 року та прийшли до висновків, що Україна розвертається на 180 градусів від запланованого “зеленого енергетичного переходу” та за рахунок зупинення атомних електростанцій (АЕС) все більше навантажує найбруднішу вугільну генерацію, яка на 80% сконцентрована в руках однієї корпорації – ДТЕК Ріната Ахметова. Матеріали нашого дослідження увійшли до матеріалів розслідування СБУ на цю тему.

в) Аварійність – тренд вугільної енергетики

Однією з наших поточних розробок є автоматичний збір та обробка даних об'єднаної енергетичної системи. І дані аварійності блоків вугільних станцій стали приводом для аналізу ситуації в останні роки. Тож, ми [зібрали дані](#) про всі технологічні порушення в роботі теплових електростанцій України за 2018, 2019 та 4 місяці 2020-го року, які свідчать про існуючий тренд “тепловиків” – все більша кількість аварійних відключень від системи.

г) Забруднення довкілля vs Гроші. Аналітика екоподатків

За завдану довкіллю шкоду українські забруднювачі сплачують до зведеного бюджету екологічні податки. Саме ці кошти мають витратитись на природоохоронні заходи. Ми [провели аналіз](#) сплачених у 2019 році екоподатків, сума яких сягнула 5 540 432 940 грн. Якій галузі було завдано найбільше шкоди, ми відповіли в матеріалі на цю тему.

А ще окремо [проаналізували ситуацію](#) з надходженнями та видатками в Дніпропетровській області.

г) Екоперевірки – як на долоні

Також ми дослідили статистику результатів роботи Державної екологічної інспекції України за 1 півріччя 2020 року. Де контролюють краще? Топ-10 областей за кількістю екоперевірок на одного інспектора, п'ятірка лідерів по сумах накладених і стягнутих штрафів, компенсації шкоди, яку завдано довкіллю. Про все це можна дізнатися в [нашому матеріалі](#).

4. Участь у нормотворчому процесі

“Пандемічним рік не став на заваді нашим крокам у нормотворчому процесі, навпаки – підсилив нашу участь у ньому завдяки перенесенню багатьох заходів в онлайн формат. Тож ми активно відкриваємо екологічні open data, просуваємо вимоги екологізації промислових підприємств та “моніторингу на трубі” та ін.”

Ірина Черниш, голова ГО “Save Dnipro”

а) Open data

Ми ініціювали зміни в частині екологічних наборів відкритих даних в постанові Кабміну №835 щодо переліків відкритих даних [під час громадського обговорення](#) Проєкту змін до цієї постанови.

Залишаючись лідерами розвитку екологічних відкритих даних, передали свої пропозиції та зауваження і створили коаліцію організацій на підтримку цієї ініціативи. 16 розпорядників інформації мають відкрити 36 нових переліків даних з екологічною складовою. Ці дані зокрема стануть доступними в багатьох проєктах, серед яких і наш SaveEcoBot. За останньою інформацією, попередньо майже всі наші пропозиції були враховані у проєкті, який зараз на стадії оформлення.

б) Зелений енергетичний перехід України: бачення до 2050 р.

[Взяли участь](#) в коментуванні Концепції з огляду на наявність в Україні НПСВ. Зокрема, окреслили потенційні ризики, які несе його реалізація без врахування Нацплану.

в) Управління промисловим забрудненням

Проаналізували проєкт профільного закону "Про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення", який є рамкою для проведення реформи промислового забруднення та впровадження інтегрованих дозволів та найкращих доступних технологій в Україні. [Подали](#) до Міністерства енергетики та захисту довкілля України близько 55 зауважень і пропозицій, які дозволять майбутньому закону стати більш прозорим і ефективним. Основне з яких – встановлення систем безперервного моніторингу відхідних газів на стаціонарних джерелах викидів.

5. Довкілля у смартфоні

“За декілька років нам вдалося упорядкувати довкілля у смартфоні настільки, наскільки на сьогодні відкрито екоданих. Тож бажаємо, щоб тепер завдяки нашому SaveEcoBot українці упорядковували довкілля навколо себе”.

Павло Ткаченко, керівник ІТ-напряму ГО “Save Dnipro”

а) База знань про захист довкілля

Ми зібрали [Базу знань](#), аби у вас завжди під рукою було якнайбільше корисної інформації.

б) Мільйон користувачів додали наш SaveEcoBot у свій улюблений месенджер!

На кінець 2020 року в єдиному екологічному чат-боті, який поєднує дані про забруднення, забруднювачів та інструменти захисту довкілля:

- 15 країн;
- 11 мов;
- 40+ джерел даних;
- 1200+ станцій моніторингу якості повітря.

Приріст користувачів за 2020 рік становив 827196.

в) Дані про всі перевірки в SaveEcoBot

Ми розширили функціонал SaveEcoBot, додавши [інформацію про інспекційні перевірки](#) (екологічні, енергетичні, санітарні та інші). Завдяки цій функції будь-хто зможе отримати

інформацію про проведену перевірку, штрафи та санкції, які були вжиті до суб'єкту господарювання, чи про перевірки, що планують контролюючі органи.

г) Станція моніторингу якості повітря

“Багато хто запитує, а що дають станції громадського моніторингу? Одна з головних переваг – це суспільний тиск на владу і забруднювачів. Адже тепер вони (влада і забруднювачі) вже не можуть просто сказати, що все в межах норми. Чим більше ми знаємо про якість повітря, тим простіше вирішувати проблеми з його забрудненням”.

Геннадій Кіріченко, супорт напрямку громадського моніторингу ГО “Save Dnipro”

В Україні досі немає мережі станцій громадського моніторингу, які би використовували для передачі даних технологію LoRaWAN. І рано чи пізно це мало змінитися. В 2020 році фахівці з Atiko [запропонували нам технологічну допомогу](#) – розробити для нас контролер, що передає дані через мережу LoRaWAN. Завдяки йому у всіх бажаючих долучитися до громадського моніторингу потенційно з'явиться опція – обрати станцію з Wi-Fi або LoRaWAN.

г) SaveEcoSensor

[Вже 335 наших станцій моніторингу якості повітря](#) підключені до мережі станцій громадського моніторингу в Україні.

Станції нового покоління SaveEcoSensor обладнані модулем підігріву, що дозволяє отримувати більш достовірну інформацію під час туману, опадів та при від'ємних температурах.

50 грн з кожного платежу за станцію моніторингу SaveEcoSensor ми передаємо до Благодійного фонду допомоги онкохворим дітям "Таблеточки".

д) Пожежі – джерело забруднення повітря

На тлі актуальної для України проблеми масових пожеж і ми не стояли осторонь, розширивши функціонал мапи забруднення якості повітря і додавши новий шар з фіксацією пожеж (підвищеної температури, в т.ч. на виробництвах). Джерелом інформації про осередки пожеж є сервіс FIRMS (NASA). Нова функція доступна в [базовій версії нашої мапи](#).

6. Комунікації

“Є велике бажання розповісти людям, що навіть такі серйозні проблеми, як промислове забруднення, не є безнадійними. Ми ділимося власним позитивним досвідом, шаблонами звернень, інструкціями та інструментами, аби люди знали свої права і кожен бажаючий міг долучитися до захисту довкілля та власного здоров'я”.

Наталія Демідова, комунікаційна менеджерка ГО “Save Dnipro”

а) Ми стали ще ближче до вас!

Тепер не тільки у [Facebook!](#) В [Instagram](#) на вас чекають кадри з нашого життя, а в [Telegram](#) – наші щотижневі екодайджести.

Прагнучи поширювати екосвідомість, розповідати про права та інструменти задля їхнього захисту серед різних верств населення, ми підбираємо ключики до користувачів кожної соцмережі, аби залучати більше нових підписників та утримувати старих.

Так в Instagram ми ділимося бекстейджем, а в Telegram щоп'ятниці готуємо еко-дайджест, залучаючи підписників опитуванням щодо найцікавіших новин.

б) Провели ребрендинг

Ми почали змінювати корпоративну айдентичку:

- Створили новий логотип, який уособлює всі [напрямки діяльності організації](#). А їх стало набагато більше, ніж було на початку.
- Впровадили нові кольорові рішення візуальної комунікації.

в) Поширювали екосвідомість

- Ми дослідили якість повітря [на 19 локаціях м. Дніпра](#).
- Провели [5 випусків “Прямих ефірів з SaveDnipro”](#) на актуальні теми.
- Постійно моніторимо реєстр ОВД та випустили [11 публікацій щодо нових ОВД](#) в різних населених пунктах України, які на наш погляд, були найбільш цікавими громадам. Тобто сповістили українців, де планується діяльність, яка може мати негативний вплив на довкілля і громадське здоров'я.
- Опублікували [20 статей циклу “Зелений календар”](#).
- Понад 750 тисяч унікальних користувачів були охоплені [відеороликами про чат-бот SaveEcoBot та його функціонал](#).

г) Наші активності та згадування у ЗМІ

Ми взяли участь у 63 національних та регіональних заходах як спікери, учасники, співорганізатори та члени журі, охопивши такі теми:

- забруднення повітря у часи пандемії;
- цифровізація даних;
- ризики відтермінування виконання вимог НПСВ;
- промислове забруднення і найкращі практики утилізації відходів промисловості;
- реформа державного екологічного контролю;
- державний та громадський моніторинг якості повітря;
- SaveEcoBot як цифровий інструмент захисту довкілля;
- внесення пропозицій про зміни в Закон про ОВД;
- стан енергетичної сфери;
- участь України в європейському зеленому курсі та багато інших.

Провели [воркшоп у Черкасах](#) “SaveEcoBot як інструмент захисту довкілля” з залученням представників наукової та бізнес-сфер.

Просуваючи питання екологічної безпеки, на кінець року ми нарахували 1043 згадування у ЗМІ міжнародного, національного та регіонального рівнів.

7. Міжнародне співробітництво

а) Rakuten Viber і SaveEcoBot – це любов

Завдяки партнерству з Rakuten Viber і появі стікерів "[Справжня любов з SaveEcoBot](#)" до чат-боту стали приєднуватися жителі ще 10 європейських країн.

б) Трубки NO₂

У жовтні 2020 року ми взяли участь у міжнародному проєкті #NO₂Tubes-Campaign разом із іншими вісьмома місцевими командами з міст Європи і встановили в місті Дніпрі 30 дифузійних трубок NO₂, щоб виміряти середньодобову концентрацію цього газу в повітрі. Результати вимірювань доступні на [сайті проєкту](#).

8. Наші партнери

“Надзвичайно надихає, коли поруч з нами є надійні партнери, з якими ми поділяємо спільні цінності у захисті довкілля, побудові правової держави та подоланні корупції”.

Роман Колесник, операційний директор ГО “Save Dnipro”

Міжнародний фонд «Відродження» – одна з найбільших українських благодійних фондаций, що з 1990-го року розбудовує в Україні відкрите суспільство, де кожен почуває себе гідно, де громадяни включені в творення держави, а влада є прозорою та відповідальною.

SaveDnipro у 2020 році спільно з МФ «Відродження» працювало над реалізацією двох проєктів: 1) Екологічна свідомість проти екологічної корупції; 2) SaveDnipro – розвиток заради довкілля.

Accountability Fund (Embassy of the Kingdom of the Netherlands) – підтримує країни Південно-Східної та Східної Європи у переході до плюралістичного та демократичного суспільства, що керується верховенством права.

SaveDnipro у 2020 році спільно з Accountability Fund реалізовувало проєкт “Improving the governance and straightening the rule of law in environmental area through the public monitoring of air pollution and emission permits” (“Поліпшення управління та зміцнення верховенства права в екологічній галузі за допомогою громадського моніторингу забруднення повітря та дозволів на викиди”).

У 2020 році наша команда отримала Google Ad Grant в рамках програми Google for Nonprofits (Google для неприбуткових організацій), аби за допомогою контекстної реклами підвищувати обізнаність жителів України про діяльність та проєкти SaveDnipro, та загалом про захист довкілля.

Всі вищезазначені проєкти мають своє продовження у 2021 році.

9. І ще трохи цікавих новин та даних за 2020 ;)

а) Озеленення України

Наші Юрій Остапюк та Ірина Черниш стали відповідно співорганізатором і координаторкою Всеукраїнської акції “1 000 000 дерев за 24 години” в Дніпропетровській області. В результаті акції було висаджено:

- майже 1100 великих дерев у парках і скверах Дніпра;
- алея скельних ялівців біля нового корпусу Університету митної справи та фінансів (м. Дніпро);
- 50 000 саджанців у Перещепинському лісництві спільно з лісниками.

Всі дерева були передані на баланси комунальних підприємств та інших установ, відповідальних за території, де проводилися висадки. В результаті Всеукраїнської акції, яка пройшла у 24 областях, [був встановлений рекорд України](#).

б) #Заряджені_до_Києва

[Ми проїхалися на електрокарі](#) з Дніпра до Києва і назад та дослідили два питання:

- Чи готова до цього зарядна інфраструктура на українських трасах?
- Наскільки комфортно буде така поїздка?

Цей досвід виявив певні проблеми та незручності, які поки залишаються типовими для країни.

в) Нагороди

- Друге призове місце в Національному конкурсі інноваційних екологічно-дружніх стартапів GCIP Ukraine, створеному Організацією Об'єднаних Націй з промислового розвитку.
- Голова ГО отримала відзнаку “Берегиня довкілля” від профільного ековидання Екологія підприємства, потрапивши до числа найвидатніших жінок-екологинь, обраних понад 100 стейкхолдерами сфери еко!
- Подяка Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України за активну громадянську позицію та вагомий внесок у розвиток інновацій у сфері захисту довкілля.

Дякуємо, друзі, що були з нами цього непростого року!

До зустрічі у 2021-му!

Бажаємо вам міцного здоров'я і чистого довкілля!